

Jeesuksen kuolema

Oliko Jeesus kuolleen kolme päivää ja kolme yötä?

Mat 12:40 Sillä niinkuin Joonas oli meripedon vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös **Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä**. Joonas 2:1 Mutta Herra toimitti suuren kalan nielaisemaan Joonan. Ja Joonas oli kalan sisässä kolme päivää ja kolme yötä.

Vuosisatojen ajan niin katolinen kirkko kuin protestanttisetkin kirkot ovat olleet sitä mieltä, että Jeesus ristiinnaulittiin Pitkänä perjantaina ja että hän ylösnousi varhain sunnuntai-aamuna. Suurin ongelma tässä aikataulussa on, että Jeesus ei mitenkään ole voinut olla **kuolleen kolme yötä**;

Yritettäessä (kuinka monet ovatkaan yrittäneet!) konstruoida miten tapahtumat ovat alkaneet, edenneet Pääsiäisviikon aikana ja lopulta päättyneet Jeesuksen ylösnousemukseen, on huomioitava viikon kiinnekohdat: kaksi sapattia, jotka rajoittavat juutalaisten käyttäytymistä, pääsiäislampaan syöntipäivä, milloin naiset saattoivat käydä kaupassa ostamassa hajusteita. Nykyajan ihmiselle tuottaa vaikeuksia juutalaisten aikakäsitys; vuorokausi (päivä) alkaa illalla auringon laskiessa ja päättyy seuraavana päivänä samoin illalla auringon laskiessa. "Päivään" lasketaan mukaan edellisen päivän ilta. Joissakin kohdin Raamattua sanotaan Jeesuksen nousevan kuolleista "kolmantena päivänä". Tämä aikamääre voi ehkä täyttyä Pitkä perjantai – sunnuntai aikajaksossa, mutta itse pidän määritystä "kolme päivää ja kolme yötä" tärkeämpänä ja ratkaisevana.

Tiistai 13. pv Nisan kuuta

Mar 14:12: "Ja **ensimmäisenä happamattoman leivän päivänä, kun pääsiäislammas teurastettiin**, hänen opetuslapsensa sanoivat hänelle: "Mihin tahdot, että menemme valmistamaan pääsiäislampaan sinun syödäksesi?" Tämän monet tutkijat uskovat tapahtuneen päivää ennen pääsiäistä 13. pv tiistaina. Happamatonta leipää tarjottiin syötäväksi Pääsiäisenä lampaan jälkeen. Oliko siis kyseessä Pesahin valmistuspäivä?

Sitten illalla kun oli siirrytty keskiviikon puolelle ja syöty pääsiäislammas, Jeesus ja opetuslapset lähtivät Öljymäelle ja tulivat Getsemaneen. Siellä Jeesus rukoili, mutta opetuslapset väsyneinä eivät jaksaneet valvoa. Juudas ohjasi sotilaat ja muun miesjoukon ottamaan kiinni Jeesuksen.

Johannes kertoo mitä tapahtui pääsiäisen valmistuspäivänä. Valmistuspäivä on ennen Pääsiäistä jo päivän nimikin kertoo sen sisällöstä, s.o. valmistella itse juhlaa. (Engl. Preparation day, kreik. Paraskeuē G3904). Joh 19:14 Ja oli **pääsiäisen valmistuspäivä**, noin kuudes hetki [eli klo 9 aamupv). Ja hän sanoi juutalaisille: "Katso, teidän kuninkaanne!" 15 Niin he huusivat: "Vie pois, vie pois, ristiinnaulitse hänet!" Pilatus sanoi heille: "Onko minun ristiinnaulittava teidän kuninkaanne?" Ylipapit vastasivat: "Ei meillä ole kuningasta, vaan keisari." 16 Silloin hän luovutti hänet heille ja antoi ristiinnaulittavaksi. Ja he ottivat Jeesuksen. – Jeesusta vaadittiin ristiinnaulittavaksi Pääsiäisen **valmistuspäivän aamuna**. Onko se mahdollista? Johannes todistaa, että Jeesuksen kuulustelu oli saatu suoritettu jo Pääsiäisen valmistuspäivän aamuna ja väkijoukko sai tahtonsa lävitse Jeesuksen ristiinnaulitsemisesta.

Ristiinnaulitsemispäivä keskiviikkona Nisankuun 14.

(Vuonna 30 Nisankuun 14. päivä on ollut keskiviikko)

Jeesus ja opetuslapset olivat syöneet lammasaterian edellisenä iltana ja sen jälkeen menneet Getsemaneen, jossa Jeesus

otettiin kiinni. Joh 18:28 "Niin he veivät Jeesuksen Kaifaan luota palatsiin; ja oli **varhainen aamu** (keskiviikko aamu). Ja itse he eivät menneet sisälle palatsiin, etteivät saastuisi, vaan **saattaisivat syödä pääsiäislammasta**". Oli siis tultu Nisankuun 14. päivän aamuun ja juutalaisten johtomiehet eivät halunneet saastuttaa itseään astumalla Pilatuksen palatsiin ja **voidakseen syödä illalla sapatin alettua Pääsiäislammasta**.

Jeesuksen kiinniotto ja vieminen kuulusteluihin on käsitykseni mukaan tapahtunut tiistain ja keskiviikon välisenä yönä. Ensimmäiset kuulustelut olivat tapahtuivat yöllä ja aamulla Jeesus vietiin Pilatukselle.

Joh 19:13 Kun Pilatus kuuli nämä sanat, antoi hän viedä Jeesuksen ulos ja istui tuomarinistuimelle, paikalle, jonka nimi on Litostroton, hebreaksi Gabbata.

14 Ja oli **pääsiäisen valmistuspäivä**, noin kuudes hetki. Ja hän sanoi juutalaisille: "Katso, teidän kuninkaanne!"

Pääsiäispäivänä koko Israel valmisti lammasta, kuten 2. Moos 12:6 kuvaa Jumalan käskyä Ja pitäkää se tallella neljänteentoista päivään tätä kuuta; silloin Israelin koko seurakunta teurastakoon sen iltahämärässä.

Jeesusta ruoskittiin ja hänet vietiin Golgatalle ja ristiinnaulittiin. Yhdeksännen tunnin kohdalla (klo 3 iltapäivällä) Jeesus kuoli. Jeesuksen hautaamisella oli kiire, kuten Luuk 23:54 osoittaa: "Ja silloin oli valmistuspäivä [juhlasapattia edeltävä päivä keskiviikko], ja sapatti oli alkamaisillaan". Sapatti alkoi juutalaisen tavan mukaan auringon laskiessa. Jeesus haudattiin Josef Arimatialaisen luovuttamaan hautaan. Alkoi Jeesuksen **1. yö kuolleena**.

Torstai 15. pv

15. pv on ollut **happamattoman leivän juhlapäivä** eli sapatti, **juhlasapatti tai pyhä sapatti alkoi keskiviikko-iltana ja päättyi torstai-iltana**.

Pääsiäistä seuraavana päivänä (eli Nisan-kuun 15.) alkaa

happamattoman leivän juhla, joka kestää seitsemän päivää. Sen ensimmäinen päivä on sapatit: 3 Moos 23:6 Ja saman kuukauden viidentenätoista päivänä on happamattoman leivän juhla Herran kunniaksi; syökää happamatonta leipää seitsemän päivää.

Alkoi Jeesuksen **2. yö kuolleena.**

Perjantai 16. pv

Naiset ostivat hyvänhajuisia yrttejä ja sekoittivat niistä hyvänhajuisen voiteen. Mar 16:1 "Ja kun [juhla]sapatit oli ohi, ostivat Maria Magdaleena ja Maria, Jaakobin äiti, ja Salome hyvänhajuisia yrttejä mennäkseen voitelemaan häntä".

Jeesuksen **3. yö kuolleena.**

viikkosapatit alkoi: Normaalisti Sapatin vietto alkaa perjantaina auringonlaskun aikaan perheateriaalla, jolloin myös sytytetään kynttilöitä.

Lauantai 17. pv

Normaali viikkosapatit päättyy. Jeesus nousee kuolleista.

Sunnuntaina

Mar 16:2 "Ja viikon ensimmäisenä päivänä he tulivat haudalle ani varhain, auringon noustessa". Jeesus ei ollut enää haudassa, hän oli ylösnoussut. Kirkot ovat katsoneet ylösnousun tapahtuneen sunnuntaina yöllä eli ennen kuin naiset tulivat varhain aamulla.

Onko apostolien kertomuksissa ristiriitaisuuksia?

Mar 14:12: "Ja **ensimmäisenä happamattoman leivän päivänä, kun pääsiäislammasta teurastettiin**, hänen opetuslapsensa sanoivat hänelle: "Mihin tahdot, että menemme valmistamaan pääsiäislampaan sinun syödäksesi?" – Olen sijoittanut tässä kuvattun tapahtuman Pääsiäisen valmistuspäivään. Jos Pesah on kekiviikkona 14. pv Nisankuuta, on opetuslasten täytynyt

ryhtyä valmistelemaan lammasruokaa jo edeltävänä päivänä. Tiistain puoleinen ilta luetaan samaan päivään kuin keskiviikko, joka on Pääsiäispäivä. Voidaanko sillä perusteella Pääsiäisateriaa kutsua ensimmäiseksi happamattoman leivän päiväksi? Monet tutkijat hyväksyvät oletuksen, että Jeesus sekä opetuslapset valmistivat lammasaterian vähän etuajassa.

Mat 26:17 Mutta **ensimmäisenä happamattoman leivän päivänä** opetuslapset tulivat Jeesuksen tykö ja sanoivat: "Mihin tahdot, että valmistamme pääsiäislampaan sinun syödäksesi?" 18 Niin hän sanoi: "Menkää kaupunkiin sen ja sen luo ja sanokaa hänelle: 'Opettaja sanoo: Minun aikani on lähellä; sinun luonasi minä syön pääsiäisaterian opetuslasteni kanssa.'" – Matteuksen jae 26:17 on sisällöltään sama kuin Markuksenkin. Kun molemmat apostolit antavat yhtäpitävän todistuksen, täytyy siihen uskoa ja sovitettava tapahtumien kulku tämä kiinnekohta huomioiden.

2 Moos 12:18-20 "Ensimmäisessä kuussa, **kuukauden neljäntenätoista päivänä, ehtoolla, syökää happamatonta leipää**, ja niin tehkää aina saman kuun yhdennenkolmatta päivän ehtooseen asti. Seitsemään päivään älköön hapanta taikinaa olko teidän taloissanne; sillä jokainen, joka hapanta leipää syö, hävitettäköön Israelin kansasta, olipa hän muukalainen tai maassa syntynyt. Älkää syökö mitään hapanta, vaan syökää happamatonta leipää, missä asuttekin".

Juutalaiset pyrkivät noudattamaan Jumalan antamia ohjeita juhlapäivien vietosta. Karitsan syönti ja sen jälkeen happamattoman leivän syönti on tapahtunut illalla, jolloin oli jo siirrytty keskiviikon 14. päivän puolelle.

Pääsiäisen valmistuspäivä. Joh 19:14 Ja oli pääsiäisen valmistuspäivä, noin kuudes hetki [eli klo 9 aamupv). Ja hän sanoi juutalaisille: "Katso, teidän kuninkaanne!" 15 Niin he huusivat: "Vie pois, vie pois, ristiinnaulitse hänet!" Luuk 23:54 osoittaa: "Ja silloin oli valmistuspäivä [juhlasapattia

edeltävä päivä keskiviikko], ja sapatti oli alkamaisillaan”. – Pääsiäisen valmistuspäivä, joka siis edelsi varsinaista Pesah-juhlapäivää alkoi tiistaina ja jatkui keskiviikon puolelle iltaan saakka. Jeesuksen kohtalonhetket sattuivat valmistuspäivään ja sen keskiviikon puoleiselle osalle.

Onko ”kolmantena päivänä” sama kuin ”kolme päivää ja kolme yötä”?

Luuk 24:6 Ei hän ole täällä, hän on noussut ylös. Muistakaa, kuinka hän [Jeesus] puhui teille vielä ollessaan Galileassa, 24:7 sanoen: ‘Ihmisen Poika pitää annettaman syntisten ihmisten käsiin ja ristiinnaulittaman, ja hänen pitää **kolmantena päivänä nouseman ylös.**” Kolmen päivän ehto täyttyy hyvin, kun muistaa, että juutalaisen tavan mukaan ”päivä” alkaa illalla auringon laskiessa ja päättyy kun aurinko seuraavan kerran laskee.

YHTEENVETO

Olen päätenyt ratkaisuun, jonka mukaan Jeesus ja opetuslapset viettivät pääsiäistä tiistaina päivää aiemmin kuin muut juutalaiset. Pääsiäisaterian jälkeen he lähtivät öljymäelle ja Getsemaneen. Yöllä Juudas kavalsi Jeesuksen, joka pidätettiin ja vietiin kuulusteltavaksi jo yöllä.

Keskiviikko aamuna 14. pv, joka oli Pääsiäisen valmistuspäivä, Jeesuksen kuulustelut johtivat siihen, että väkijoukko vaati hänen ristiinnaulitsemistaan. Jeesusta ruoskittiin ja hänet vietiin Golgatalle, jossa hänet ristiinnaulittiin kahden muun kanssa. Klo oli 6. tunti eli puolenpäivän aikaan.

Jeesus kuoli kolmesta ristiinnaulitusta ensimmäisenä 9. tunnilla eli iltapäivällä klo 3 aikaan.

Nämä faktat tiedämme Raamatun perusteella.

Jeesuksen kuolinaikaa emme tiedä tarkalleen. Sen kuitenkin tiedämme, että juutalaisten hallitusmiehet halusivat kiirehtiä ristiinnaulitsemisen loppuunsaattamista, koska juhlasapatti oli alkamassa. Sen vuoksi kahden muun ristiinnaulitun sääriluut katkaistiin, jotta he kuolisivat nopeammin ja heidät voitaisiin haudata. Pilatus antoi luvan haudata Jeesus Joosef Arimatilaisen antamaan hautaan. Arvioin, että Jeesus pantiin hautaan noin klo 18 illalla, jolloin Pääsiäisjuhlan vietto oli alkamassa.

Hautaan laittamisaika ratkaisee ylösnousemuksen ajankohdan: " Mat 12:40 ... niin on myös ***Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä***". Jeesuksen oli siis määrä olla kuolleena haudassa 72 tuntia:

Keskiviikosta n. klo 18 torstaihin klo 18 ja
torstaista klo 18 perjantaihin klo 18 ja
perjantaista klo 18 lauantaihin klo 18

Jeesuksen ylösnousemus ajoittuu lauantaihin klo 18 paikkeille, jolloin viikkosapatti oli loppumassa.

Näin päivät laskien keskiviikon illasta (hautaanvienti) lauantain vastaavaan ajankohtaan, myös yleisesti käytetty sanonta "kolmantena päivänä" täyttää saman aikaehdon kuin kolme päivää ja kolme yötä.

Onko muita mahdollisuuksia aikataulun puitteissa?

Ristiinnaulitseminen keskiviikkona on mahdollinen, mutta ylösnousu sunnuntaiyönä on liian myöhäinen.

Ristiinnaulitseminen torstaina ei ole mahdollista, koska torstai oli juhlasapatin päivä.

Ristiinnaulitseminen perjantaina on mahdollinen, mutta ylösnousu sunnuntaiyönä on liian varhain; Jos uskomme, että Jeesus ristiinnaulittiin perjantaina klo 12, ei Jeesus

viettänyt haudassa kolme yötä: 1. yö: perjantain ja lauantain välinen yö, 2. yö: lauantain ja sunnuntain välinen yö. Jeesuksen oli määrä olla kuolleen haudassa kolme yötä ja nyt jää yksi yö puuttumaan. Tällöin pitäisi myös Jeesuksen kiinnioton aikaa ja kuulustelujen kestoa muuttaa, mutta se ei ole Raamatun kertomuksen mukaista. Sunnuntai-aamuna heti päivän alkaessa valjeta naiset tulivat haudalle tarkoituksenaan voidella Jeesuksen ruumis hyvänhajuisella voiteella, mutta he totesivat haudan tyhjäksi.

Miten aikataulun kuuluu mennä? Oma tulkintani on seuraava: Jeesus ristiinnaulittiin keskiviikkona ja hänet myös haudattiin juuri ennen juhlasapatin alkamista. **Jeesus nousi ylös kuolleista ja poistui haudasta lauantaina illalla juuri ennen sapatin päättymistä.**

Sunnuntai-aamu

Markus kertoo naisten tulosta haudalle: 16:4 Ja katsahtaessaan ylös he näkivät kiven poisvieritetyksi; se oli näet hyvin suuri.

16:5 Ja mentyään hautakammion sisään he näkivät nuorukaisen [enkelin] istuvan oikealla puolella, puettuna pitkään, valkeaan vaatteeseen; ja he peljästyivät suuresti.

16:6 Mutta hän sanoi heille: "Älkää peljästykö; te etsitte Jeesusta, Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. **Hän on noussut ylös; ei hän ole täällä.** Katso, tässä on paikka, johon he hänet panivat".

Enkeli sanoo vain, ettei Jeesus ole täällä. Hän EI sano milloin Jeesus on ylösnoussut ja poistunut haudasta. Kirkot, niin katolinen kirkko kuin protestanttisetkin *kirkot olettavat* ylösnousun tapahtuneen vähän aikaisemmin yöllä. Vaikka oletus olisikin oikea, Jeesus olisi silloin ollut kuolleen haudassa **NELJÄ YÖTÄ!** Keskiviikon/torstain välisen yön, torstain/perjantain välisen yön, perjantain/lauantain välisen yön ja neljänneksi lauantain/sunnuntain välisen yön.